

TRGOVSKI LIST

ČASOPIS ZA TRGOVINO, INDUSTRIJO IN PROMET

Licijska knjižnica,
Ljubljana

Uredništvo in upravljanje je v Ljubljani, Gradišče štev. 17/1. — Dopisi se ne vračajo. — Štev. ... cikovnem uradu v Ljubljani 11.953. — Štev. telefona 552. Naročnina za ozemlje SHS: letno D 60.—, za pol leta D 30.—, za četrt leta D 15.—, mesečno D 5.—, za inozemstvo D 90.—. — Plača in toži se v Ljubljani

LETO V.

LJUBLJANA dne 18. aprila 1922.

ŠTEV. 46.

List stane od 1. marca 1922:

celoletno Din. 75.—, t. j. (K 300.—);
polletno Din. 37.50, t. j. (K 150.—);
četrtletno Din. 18.75, t. j. (K 75.—);
mesečno Din. 6.25, t. j. (K 25.—).

Otvoritvena seja genovske konference.

(Iz govorov delegatov velesil.)

Prvo sejo konference je otvoril italijan. ministrski predsednik Facta, ki je bil tudi potem po pozdravnem govoru na predlog Lloyd Georga izvoljen za predsednika. V svojem pozdravnem govoru je Facta povdarjal, da je namen konference pripomagati k obnovitvi Evrope. Prvi pogoj za to je, da se vzpostavi medsebojno zaupanje držav in da se pred vsem zopet oživi svetovno gospodarstvo, kojega je vojna popolnoma razrušila. Tudi se morajo spojit ožji gospodarski stiki med posameznimi državami. Neodpustni greh bi bil, ako bi mirno gledali na težko krizo, ki neizprosno tlači celo Evropo; naj zato vsi narodi z nesebičnim delom pomagajo pri restavraciji evropskega gospodarstva, noben narod se ne sme izogniti temu delu. Toda ako hočemo, da bo imelo naše delo uspeh, je dolžnost vseh, da se združimo v skupnem delu na političnem polju. Duh bratskega sodelovanja naj bi spremljal konferenco pri vseh njenih nalogah. Preteklo je že mnogo let po sklenjenem miru, toda Evropa se nahaja še zelo daleč od normalnih gospodarskih razmer. Zbog pomanjkanja dela, transportnih sredstev in pomanjkanja vsakega medsebojnega zaupanja nahajamo še danes na svetu več milijonov ljudi, ki nič ali skoro nič ne producirajo. Neobhodno potrebno je, da se medsebojno zaupanje vzpostavi čim prej, ker brez tega je izključeno, da bi se pritakali kapitali iz finančnih centrov v kraje, kjer denar primanjkuje. Konferenca naj bi čim prej olajšala ona bremena, koja so povojne razmere navalile na posamezne narode. V dvorani, kjer se je sestala konferenca, se niso zbrali prijatelji in neprijatelji, tudi ne zmagovalci in premagani, ampak samo ljudje in narodi, ki streme za istimi skupnimi ideali za istim ciljem. Na koncu je Facta povdarjal, da je od uspeha konference odvisna sreča in bodočnost Evrope.

Po Facti se je prvi oglašil Lloyd George. V svojem govoru je dal v zbranih besedah lepo sliko o tem, kako stremijo vsi narodi po miru, ter kritizira z ostrimi besedami postopanje onih ljudi, ki hočejo rušiti evropski mir. Ne glede, da se je že davno sklenil mir, je vendar sedanjí evropski mir le navidezen. Tudi Lloyd George je povdarjal, da ni med udeleženci niti zmagovalcev, niti zmaganih, niti neutralnih, niti vojskujočih, ampak vsi so enakopravni zastopniki različnih narodov, koje preveva ista želja, ista dobra volja, da najdejo pravo pot, ki bi vodila k resničnemu miru in obnovitvi Evrope. Dokler se ne vzpostavi v Evropi mir, je vsako drugo vprašanje brezpomembno. Na koncu svojega govora je Lloyd George obrazložil poslednje točke, skle-

njene na sestanku v Cannesu, ki vsebujejo določila glede genovske konference ter je izrazil nado, da se bodo na tej skupni bazi zedinili pri tako pomembnem delu zastopniki vseh udeleženi držav.

Po Lloyd Georgeu je vstal francoski delegat Barthou, ki je v svojem govoru podčrtaval dobro voljo Francije, ki se je udeležila konference, da bi res delala, ne samo gledala. — Soglasno sklepom, storjenim v Cannesu, so pravice, katere je pridobila Francija in njeni zavezniki na osnovu mirovne pogodbe nedotaknjene, te pravice so izven vsake diskusije. — Francija nikakor ni prepojena z nacionalnim egoizmom, francoski strokovnjaki so natanjko predelali vse probleme in francoski delegati ne bodo zavzeli negativno stališče, ampak predlagali bodo to, kar smatrajo za pravilno, potrebno in mogoče.

Tudi nemški delegat, kancler Wirth, ki je dobil besedo po Barthou, je govoril o dobri volji, katero ima Nemčija, da stvarno nasvetuje pri teh tako važnih nalogah konference. Neobhodno potrebno je, da vsi sodelujejo pri rešitvi gospodarskih problemov, zato se morajo gospodarska vprašanja ločiti od političnih in pri skupnem delu je treba priznati ravnopravnost vseh narodov. Nemčija je, zbog svoje geografične lege v srednji Evropi največ pretrpela, toda v svrhu vzajemnega sodelovanja je Nemčija pripravljena, da se podvrže tudi še žrtvam, ki bi bile potrebne, da se doprinesejo za doseg cilja.

Ko je končal kancler Wirth, je govoril belgijski ministrski predsednik Thennis, a za njim japonski delegat, general Ishiji. Po japonskem delegatu je vstal delegat sovjetske Rusije Čičerin, ki je v svojem govoru predlagal, da naj se na konferenci razpravlja tudi o vprašanju razorožitve. Izgleda, da je bil Lloyd George pripravljen na ta Čičerinov predlog, da, različni listi celo pravijo, da je bil Lloyd George inspirator te ideje, toda manj pripravljen na to pa je bil francoski delegat Barthou, ki je koj potem, ko je Čičerin končal, prosil za besedo, ter ogorčen naglašal, da je bil dnevni red konference določen soglasno sklepom na sestanku v Cannesu ter da se mora konferenca teh sklepov tudi držati. Ako bi se pa hotelo na konferenci razpravljati o vprašanju, kakor je vprašanje razorožitve, bi bila francoska delegacija primorana, da protestira ter ugovarja, da se spravlja taka vprašanja v debato. Na to izjavo francoskega delegata je Čičerin odgovoril, da so ga k vprašanju o razorožitvi provocirale besede Brianda v Washingtonu, ki je trdil, da Francija ni v stanu razorožiti svoje vojske, dokler ogrožavajo Evropo milijoni oboroženih ruskih vojakov. Zbog tega je ruska delegacija pripravljena, da stavi pogoje, pod katerimi bi razorožila svojo vojsko, toda ako konferenca sklene, da se o tem vprašanju ne razpravlja, se bo ruska delegacija podvrgla temu sklepu. Samo spretnemu Lloyd Georgeu gre hvala za to, da se ni konferenca že pri prvem sestanku razbila, kajti z lepim, improviziranim govorom je zamogel incident popolnoma poravnati ter spraviti potek konference zopet na normalni tir. Za njim je držal Facta zaključni govor. Med njegovim go-

vorom je zahteval Čičerin besedo, toda Facta mu je ni dal. Tudi Barthou, vidno vznemirljen, je hotel še enkrat precizirati francosko stališče napram sklepom v Cannesu, o katerih je ravno Facta govoril, toda Facta ga koj prekine. S svojim govorom je Facta zaključil to tako velepomembno prvo sejo, na katero je čakal s tako napeto pozornostjo celi svet.

Rezolucije protestnega shoda v Zagrebu.

Dne 8. aprila se je vršilo v veliki dvorani »Uniona« v Zagrebu protestno zborovanje gospodarskih krogov, ki je bilo izredno dobro obiskano. Shodu je predsedoval podpredsednik trgovske in obrtniške zbornice gosp. Alexander. Glavni referat je podal tajnik Saveza g. prof. dr. Beloševič. Na podlagi podanih poročil in debate so bile sprejete sledeče rezolucije:

1. Zahtevamo, da se davek na poslovni promet pobira v zmislu sklepov vseh pridobitnih slojev in sicer pri manjših trgovskih in vseh obrtniških podjetjih po sistemu pavšaliranja, pri večjih trgovskih in industrijskih podjetjih po sistemu kolkov, ki se lepijo na fakture in račune. Edino na ta način je mogoča izvedba tega davka in edino na ta način je mogoče obenem zadostiti potrebam državnega fiskusa in obvarovati nedotakljivost zapisnikov in trgovskih knjig.

2. Protestiramo proti nameri pobiranja davka na vojne dobičke za leto 1920. V kolikor so taki vojni presežki v navedenem letu sploh obstojali, se danes o tem ne more niti razgovarjati, ker je legalno podjetništvo eventualne presežke že davno investiralo v svojih podjetjih in so s tem ti presežki že davno prišli na ta način zopet pod redno obdavčenje. Pobarinje tega davka bi pomenilo v silo našo gospodarsko podjetnost k omejevanju dela in poslovanja. Ta davek je neumestni tudi za to, ker se leto 1920 razborito ne more in ne sme smatrati za leto vojnih konjunktur, ker je našo nasprotno našemu gospodarstvu nadejalo značnih zgub. Vrh u vsega tega pa tak vojni davek nikakor ne bi zasegel nelegalnih elementov, marveč samo legalno gospodarstvo, ki je tudi doslej svojo dolžnost izpolnjevalo. — Ideologija vojnega davka se mora končati z letom 1919. Istotako protestiramo proti začasnemu zakonu o proračunskih dvanajstinah za mesec junij do konca decembra 1920, po katerem je bila za rokodelce ukinjena dohodnina I. razreda in so mali obrtniki padli pod dohodnino III. razreda.

3. Zahtevamo, da se devizna politika temeljito izpremeni, ker je dosedanja politika i pri najboljši osnovni misli izdane naredbe povzročila v poslovnem svetu zmešnjavo in istočasno izzvala nered, v katerem je poslovanje nemogoče.

4. Zahtevamo izpremembo zakona o pobiranju draginje v sporazumu z gospodarskimi krogi. Obstoječ zakon pa popolnoma ignorira ekonomske principe in zakone o strukturi in povstanku cen, medtem ko na drugi strani pušča prvotno produkcijo popolnoma iz vida.

5. Zahtevamo sanacijo železniškega prometa, ki popolnoma ovira raz-

voj trgovskega prometa, kakor tudi zboljšanje poštne, brzojavne in telefonskega prometa. Posebno opozarjamo na težka bremena, katere nosi pridobitni svet v obliki pristojbin in taks, ki otežujejo racionalno izkoriščanje teh prometnih naprav.

6. Zahtevamo odločno izpolnjevanje določb, ki so nam garantirane že v sami ustavi in sicer, da se že enkrat oživotvori in pravilno funkcioniše pridobitni svet. Samo s tako gospodarsko in finančno politiko, ki se bazira na potrebe in zahteve gospodarstva, se je mogoče vzdržati na potu povoljnega razvoja in samo tako bo lahko pridobitni svet s svoje strani v položaju, da zadosti materialnim zahtevam finančne uprave.

Konečno zahtevamo, da vlada čimprej pristopi k rešitvi vprašanja baroške luke, da na ta način pridemo do svojega lastnega pristanišča.

Kakor je razvidno iz vsebine, je stališče hrvaškega trgovstva v vseh vprašanih popolnoma isto, kot je stališče slovenskega trgovstva. Zato se ne čudimo, da je ta solidarnost, ki obstoja med trgovstvom tudi v vseh ostalih pokrajinah naše države in ki je izraz samoobrambe trgovstva proti zgrešeni smeri vladne politike, od kritike prizadetim krogom neprijetna. Tudi nas ni iznenadilo, da je neki časopis imenoval tudi zagrebško zborovanje pridobitnih krogov za demagoško. Radovedni smo, kaj bodo rekli potem, ko se bo vršil velik protestni shod vseh gospodarskih organizacij iz cele kraljevine v Beogradu.

Pristop k borzi.

Sestav borze, njeno lice, je odvisno od pogojev, ki so določeni za pristop k borzi. Ti pogoji se glede posameznih borz zelo razlikujejo. Ali je pristop popolnoma prost, ali je v zvezi z lahko izvršljivimi formalitetami, ali pa se stavijo za pristop zelo težki pogoji. V tem oziru razlikujemo dva sistema, iz katerih sta se izcimila dva tipa borz. K prvemu tipu spadajo borze z lahkimi pristopnimi pogoji, to so nemške borze, ter vse borze severnih držav (Stockholm, Kristiania, Kopenhagen). Drugi tip pa tvorijo borze z zelo težkimi pristopnimi pogoji in k tem borzam spadajo vse angleško-amerikanske efektne borze. S tako razdelitvijo borz v dva sistema nastane vprašanje, kateri sistem nudi borzi večje garancije, da bo zamogla uspešneje izvrševati funkcije, katere ima v javnem interesu: demokratični sistem prostega dostopa, tako da sme z redkimi izjemami vsakdo na borzo, ali sistem aristokratske izoliranosti, kjer je borzna trgovina samo privileg neznatnega števila bogatašev? — Ali izvršuje borza svojo nalogo boljše, ako je trgovina v rokah čim več ljudi, ali pa v rokah zelo majhne, izbrane družbe? To je vprašanje, ki je v narodno-gospodarskem oziru zelo važno, toda odgovor na to vprašanje ni lahek, ker ima vsak sistem svojo dobro in svojo slabo stran. V Nemčiji je dostop k borzam zelo enostaven, brez vsakih težkoč, tako je n. pr. dostop k borzi v Hamburgu popolnoma svoboden. Kdor hoče, vsakdo ima prost dostop do borze, kjer sme tudi vsakdo trgovati. V Berlinu in nekaterih drugih mestih

se zahteva borzno vstopnico. Da se dobi vstopnico, je treba napraviti pismo vlogo naslovljeno na načelstvo borze. Razen tega se zahteva še jamčenje s strani 3 borznih članov, ki že najmanj dve leti neprestano sodelujejo pri borzi. To pa je navadna formaliteta, obstoječa v tem, da se predloži že pripravljeno tiskovino trem članom borze z izjavo, da se želi prisostvovati na borzi, kar vsak član, ne da bi delal težkoče, podpiše. Tako jamčenje je gola formaliteta, ki ne nalaga v nobenem slučaju materijelnih obveznosti. Na Lipskem se n. pr. ne zahteva jamčenja, ampak dostop v borzo je dovoljen vsakomur, ki plačuje zbornično doklado. Kdor plačuje zbornično doklado, ima tudi pravico zahtevati borzno vstopnico. Ta sistem, ki ima sicer prednost, da daje tudi manj premožnim inteligentnim ljudem možnost udeležiti se borze, vsebuje pa neugodnost, da daje v moralnem oziru diskvalificiranim elementom priliko, da se vrinejo v borzo.

Kako je v tem oziru na naših borzah? Za pristop k borzi se stavi najprej gotovi splošni pogoji, ki so pri vseh borzah navadno isti, a zraven tega ima še vsaka borza svoje posebne pogoje, od izpolnitve katerih je odvisen pristop k borzi. Navadno se dostop ne dovoli osebam, ki niso naši podaniki, ki ne smejo razpolagati s svojim premoženjem, osebam v konkurzu, onim ki so glasom pravomočne sodbe izgubili politične pravice (dokler traja izguba) ter onim, ki niso izvršili obveznosti, ki so jim bile naložene s pravomočno sodbo borznega razsodišča. V splošnem se tedaj dovoli dostop vsakemu, ako nima nobene navedenih hib in ako izpolni še posebne pogoje, ki so pa pri različnih borzah različni. Zagrebška borza zahteva v tem oziru n. pr. pismo vlogo na borzni svet, v kateri se vlagatelj istočasno obveže, da bo izpolnjeval vse dolžnosti, koje mu nalaga borzni statut. Prošnjo se vzame le tedaj v pretres, ako so jo podpisali poleg prosilca še trije člani borze. Na to se ime prosilca razobesi na vidnem mestu tekom 8 dni. O sprejemu sklepa borzni svet. Pri odklonitvi ni borzni svet primoran navesti razloge. Novosadska produktna borza je v tem oziru še bolj liberalna.

Borzni statut novosadske borze določa, da se dostop dovoli vsakomur, kdor ni izključen že iz splošnih gori navedenih vzrokov, ali kogar se ne sme sprejeti iz posebnih razlogov, navedenih v borznem statutu, ki so n. pr. neizpolnitev statutnih obveznosti, prekoračenje borznega reda, izposojevanje borzne vstopnice drugim, razširjanje lažljivih vesti na borzi itd. Kakor se vidi, ni dostop omenjenima borzama pretežak, vsekakor pa ima glasom statuta borzni svet pravico, da sme odstraniti iz borze vsako osebo, ki je na nepravilen način zadobila vstopnico, ali ki bi zbog moralne diskvalifikacije mogla škodovati ugledu borze.

Podlistek.

Mednarodni vzorčni semenj v Lipskem.

Pomladanski mednarodni vzorčni semenj v Lipskem se je vršil od 3. do 11. marca. Udeležba je bila ogromna. Poleg razstavljalcev in osebja semenjskega odbora, ki sam šteje okoli 2000 ljudi, je obiskalo semenj do 200.000 oseb. Mesto je te dni predstavljalo zelo živahno sliko. Na ulicah v področju semenjskega prostora in v palačah razstavljenih predmetov je mrgolelo ljudstva, tako da se je le s težavo prišlo z ene strani na drugo. Med množico pa so švigale žive reklame v pestrih barvah in originalnih kostumih ter radi tega obračale nase občo pozornost in zanimanje.

Na semnju so bile zastopane vse panoge industrije. Posebno bogato najvažnejše izmed njih, kakor: tekstilna, papirna, steklarska, keramična in galanterijska.

Dr. Ciril Pfeifer:

Gospodarske in pridobitne zadruge ter obrtni red.

III.

Nasproti trditvam zagovornikov izjemnega stališča gospodarskih in pridobitnih zadrug in za veljavnost obrtnega reda napram istim, in sicer tudi takim, ki se v prometu omeje le na člane, je treba ugotoviti sledeče:

§ 13. zadrugnega zakona urejuje le vprašanje, pod katerimi pogoji veljajo za zadruge določila trgovskega zakonika o trgovcih. Za presojo, če je v zmislu drugih zakonov smatrati zadruge kot trgovce in kot pripadnike trgovskega stanu, pridejo v prvi vrsti v poštev določila dotičnih zakonov.

Po členu IV. cesarskega patenta z dne 20. decembra 1859, drž. zak. št. 227 veljajo določila obrtnega reda za vsa opravila — izvzemši v naslednjem členu navedene izjeme —, ki se izvršujejo obrtoma, bodisi, da jim je predmet izdelovanje, obdelovanje ali preustrojevanje prometnih predmetov, ali izvrševanje trgovinskih opravil, ali pa opravljanje služb in del. Obrtoma pa se izvršuje opravilo tedaj, če je isto trajno, če se izvršuje samostojno in, če je tako, da more dati dobiček za njim stremečemu izvrševalcu.

Da so vsi ti momenti podani pri onih gospodarskih in pridobitnih zadrugah, ki se pečajo z obrtnimi, v prvi vrsti trgovinskimi posli, brez omejitve prometa na lastne člane, se ne da tajiti, in temu zadruge tudi ne ugovarjajo. V tem pogledu je tudi praksa že od nekdaj enotnega naziranja. (Razpisa trg. min. sporazumno z notr. min. od 5. nov. 1888, št. 7320, zb. n. 701 in od 21. febr. 1896, št. 72.680 iz 1895 zb. n. 702 ter številne odločbe upravnega sodišča n. pr. od 26. maja 1899, št. 3893 Budw. 12.876 in od 21. januarja 1901, št. 547. Budw. 49 a.)

Glede obrtnega značaja obratovanja zadrug, ki omejujejo poslovni promet le na člane, sta sporni točki namen dobička in omejen krog odjemalcev. V tem vprašanju je tudi praksa do novejšega časa kazala neko nesigurnost, odnosno se je nagibala k naziranju prvoomenjene struje. Nekako od leta 1899 je zaznamovati preobrat.

Dobičkaželjnost običajnih gospodarskih in pridobitnih zadrug splošno in posebej še konzumnih društev tiči v tem, da hočejo pri obratovanju doseči nekaj presežek, ki naj ne krije le režijskih stroškov, temveč kojega preostanek (neto dobiček) naj se po določenih statutih celotno ali deloma uporabi za dotacijo rezervnega fonda, za obrestovanje deležev in vlog in eventualno razdeli med člane kot dividenda, bodisi v razmerju vplačanih deležev ali odjema blaga. Ta način razdelitve do-

bička ne izpremeni ničesar na dejstvu, da stremijo zadruge pri poslovanju za pridobitkom in dobičkom in, da tudi morajo za tem stremiti. (Odl. upr. sod. od 26. maja 1899, št. 3893 Budw. 12.876 in od 21. januarja 1901, št. 547 Budw. 49 a.)

Stremljenje za dobičkom in vsled tega značaja obrtoma izvrševanih podjetij gospodarskih in pridobitnih zadrug in konzumnih ne nasprotujejo statutorična določila, ki omejuje poslovni promet na zadrugne člane in, ki določajo prodajo blaga po cenah, ki ne presegajo lastnih stroškov, odnosno razdelitev čistega dobička na zadrugne v razmerju vrednosti kupljenega blaga. Gospodarska in pridobitna zadruge je v svrhu samopomoči organizirana nezaključena združba oseb, ki naj pospešuje pridobitek in gospodarstvo svojih članov. V ta namen naj s kar najmanjšimi stroški in v največjo korist dobavlja blago (s produkcijo in nakupom) in je razpečava z omejitvijo ali brez omejitve odjemalcev na lastne člane, pri čemur realizira zase dobiček, ki pripade podjetniku, to je razliko med lastnimi stroški in tržno prodajno ceno. Konzumno društvo posebej je v celoto organizirano in glede poedincev in njihovega števila izpremenljiva organizacija večjega števila oseb v svrhu vršitve menjavanja (nakup blaga za nadaljnje razpečevanje), kojega trgovski dobiček pripade v celoti združenim posameznim osebam v najrazličnejših oblikah. Njih skrajni tipi so na eni strani uporaba realiziranega dobička za organizirano celoto kot tako, na drugi strani neposredna in takojšnja naklonitev istega članom pri realiziranju posameznih kupčij v obliki prodaje po lastni ceni. Oba tipa pripuščata med seboj različne kombinacije. Da poslujejo produktivne zadruge vobče in konzumna društva, ki se pečajo z nabavo in nadaljnjo prodajo blaga in, ki omejujejo od dajo istega na svoje člane, v kolikor ostane trgovski dobiček društvu, bodisi kot tih ali posebno naložena rezerva, bodisi v svrhu plačila dolgov, povečanje obrata itd., z namenom pridobiti si dobiček in vsled tega obrtoma, je brezdvomno. Pa tudi na promet s svojimi člani omejena konzumna društva, in sicer tudi, če oddajajo blago po lastni ceni, odnosno, če razdeljujejo dobiček med svoje člane v razmerju nabave blaga, so istotako obrtoma izvrševana podjetja, ker se izkazuje tudi od teh konzumnih društev za člane zasledovana korist kot dobiček in nikakor ne kot prihranek na stroških v gospodarstvu članov. Kajti opraviti imamo tukaj z množino oseb, združeno v poseben organizem z lastno sposobnostjo za pridobivanje pravic in za delovanje, ki je pravno različen od skupnega števila vsakokratnih članov. Ta trajno kupuje blago, glede katerega ne pristopa po številu in poedincih menjajočim se članom nikaka solastninska pravica; njim je le na prosto dano, da si s kupnim in

prodajnim aktom pridobe lastninsko pravico na eni vrsti in količini blaga, ki ravno tvori predmet nabavnega posla. Konzumno društvo kot juridična oseba, kupuje in pridobiva blago v svojo last in je prodaja svojim članom; ono kupuje v svrhu nadaljnega razpečevanja, ne v svrhu razdelitve in vrši razprodajo blaga odgovarjaje smotru vsake gospodarske in pridobitne zadruge z namenom doseči pri tem največji čisti dobiček. Najsi že oddaja ta dobiček svojim članom periodično kot dividendo ali povodom vsakega kupa na ta način, da compensando realizira njihovo terjatev do primerne dela dobička s tem, da odbije od tržne cene, ki bi jo bilo treba plačati za prevzeto blago, v njej vsebovani dobiček, vedno je ta ali oni način le oblika uporabe čistega dobička, ki sledi realiziranju dobička, vsled česar ne more izpremeniti značaja opravila, iz katerega dobiček izvira. Odločujoče za to, da napravi konzumno društvo tudi v teh slučajih dobiček in ne prihranek na stroških, je, da je prodaja blaga za lastno ceno, ki odpade na ono vrsto in količino blaga, v konkretnem slučaju oddanega gotovemu članu, praktično neizvedljiva; kajti 1. blagovna prodajna cena se ne da natanko določiti za male in najmanjše v nadrobni prodaji zahtevane količine, četudi se uporablja najmanjši novc, 2. režijski stroški se računajo za celotno prodajo v gotovi dobi in se pač ne dajo niti približno pravilno razdeliti na posamezno v nadrobni prodaji razpečano blago, 3. ostanejo neizogibno konzumnemu društvu najmanjši deli dobička, ki se ne dajo več razdeliti na posamezne odjemalce; celo tedaj če se izvede vsakokratna razdelitev periodično zbirajočih se delcev dobička natančno v razmerju odjema blaga, ne odpade ta dividenda z ozirom na premembo članov in še bolj z ozirom na razliknost procentov pri različnih prejemih doseženega dobička na člane v onem razmerju, v katerem je prispeval k dobičku, ki se ima razdeliti. Tudi takrat, če bi konzumno društvo trgovalo le z eno vrsto blaga in, če bi glede članov ne prišlo do nikake izpremembe, bi bila teoretično možna natančna razdelitev lastnih stroškov na posamezne prodajne predmete samo v primeru, ako bi bili nakupna cena in režijski stroški povsem stalni, kar pa je praktično izključeno. Zato ostane konzumnemu društvu, ki je pravno različno od množice vseh članov, neizogibno in v vseh slučajih četudi le malenkosten del dobička, ki se ne da razdeliti na člane. Poslovanje takega konzumnega društva odgovarja tako glede predmeta kakor glede tehnike obrata in v vseh posameznostih tipu nadrobne trgovine in zadeva enako spekulativni trgovini javne interese, ki naj najdejo varstvo v obrtno - policijskih predpisih. (Odl. upr. sod. od 23. januarja 1911 št. 8714 iz 1909 Budw. 7920, od 23. januarja 1911 št. 11.533 iz 1909 in od 4. marca 1911, št. 11.882 iz 1919 Budw. 8074.)

Kar se tiče omejenega, odnosno določenega kroga odjemalcev je izreklo upravno sodišče z odločbama z dne 11. sept. 1880 št. 1775 Budw. 862 in z dne 4. maja 1904 št. 4627 Budw. 2611 a, da ne izključuje obrtnega značaja obrata okoliščina, da se blago ne nudi vsakomur, temveč, da se dobavlja (pogodbeno) le enemu odjemalcu. Število odjemalcev torej ne pride v poštev.

(Dalje prih.)

Vpis v zemljiške knjige.

(Konec.)

3. Kdaj ni plačati pristojbine od vknjižbe.

Kakor smo že omenili, ni pristojbine od vknjižbe plačati, če je pravica necenljiva, ali pa če ne presega 200 K.

Razen teh dveh slučajev omenja zakon še več drugih primerov, v katerih ni te pristojbine plačati, dasi so praktičnega pomena le bolj sledeči:

naprava sama po sebi, ne nudijo več mogočnosti mirne kupčije, kakor si jo želi nakupovalec. Vsa trgovina se vrši v nekaki nervozni naglici.

Semenj se vrši v 30 do 40 trgovskih palačah, muzejih itd. Zlasti pa ovira pregled dejstvo, da so izdelki ene in iste stroke razstavljeni v 6 do 10 palačah, ki so druga od druge oddaljene po 10 do 20 minut. Neglede na to pa je bilo povpraševanje po blagu tako veliko, da je večina trvdik takoj tretji dan izobesila napis: Razprodano!

Tuji so se zadovoljevali z vsako ceno in z vsakim terminom. Kako važnost polagajo Nemci na semenj, dokazuje dejstvo, da ga je posetil predsednik Ebert.

Tupatam si čul na sejmu tudi domačo govorico. Žal samo, da nas Nemci zelo malo poznajo in nas zamenjavajo s Čehoslovaki in celo s Škandinavci. Tu se zopet očituje naš stari greh, da se premalo brigamo za to, da bi informirali tujece o sebi!

Oglašajte v „Trgovskem Listu“!

1. vknjižba delnega ali pa celotnega izbrisa kake pravice;

2. ponovne vknjižbe v sodnem postopanju, ako je ostal opravičenec isti in se je od prve vknjižbe pristojbina plačala.

3. vknjižba iste pravice na več nepremičnin enega ali pa več zemljišnih uradov (sodišč); pristojbino od vknjižbe je plačati torej le enkrat.

4. prenos kake pravice na kako drugo posestvo istega posestnika, ali pa omejitev kake pravice, ki je bila na več posestvih vknjižena, na eno samo posestvo;

5. vknjižba pridržanega užitka ali kakih drugih pridržanih pravic za prejšnjega posestnika dotičnega zemljišča, to je za onega, ki si je te pravice sam zase izgovoril, ko je posestvo izročil ali prodal.

4. Kako se izračuna pristojbina za vknjižbo.

Ako se gre za vknjižbo kake terjatve ali kake druge enkratne pravice, se vzame njena vrednost (kakor je navedena v dotični listini, ki služi vknjižbi za podlago. Znesek se okroži na polnih 10 Din., ter se od tega izračuna $\frac{3}{4}$ %. Pristojbino samo je okrožiti vedno na polnih 5 par.

Na primer:

1. Vknjiži se terjatev v znesku 6000 Din. in varščina za postranske dolžnosti v znesku 125 Din. Pristojbina se računa od 6125 Din. okroglo 6130 Din., $\frac{3}{4}$ % = 45 Din. 97 $\frac{1}{2}$ par, okroženo (na polnih 5 par) 46 Din.

2. Vknjiži se pravica služnosti v glavni vrednosti 4500 K. Pristojbina ($\frac{3}{4}$ %) znaša 33 Din. 75 par.

Kadar se gre pa za ponavljajoče se dajatve, ni izračunati pristojbino od enoletnega zneska, temveč po § 16 pristojb. zakona tako, da se vzame pri dajatvah, ki so določene do 10 let, pristojbino od velikih let, za kolikor se je dajatev določila. Če se je določila dajatev za več nego 10 let, ali pa do smrti kake osebe, se vzame samo 10 letna vrednost. Če se je določila dajatev do smrti dveh ali več oseb, se vzame 15 letni znesek; če se je določila dajatev za vedno, ali pa za ves čas obstoja kakega društva, kake korporacije, se vzame 20 letni znesek. Če se je na pogodila dajatev na kak drugi nedoločen čas, se vzame triletni znesek.

Primeri:

1. Vknjiži se najemna pogodba. Najemščina znaša letno 2000 Din. Najemna pogodba se sklene za 16 let. Vzame se samo 10 letni znesek. Pristojbina se odmeri torej od 20.000 Din. ter znaša 150 Din.

2. Vknjiži se najemna pogodba, ki se je sklenila za 6 let. Najemnina znaša letno 3000 Din.

Vzame se 6 letni znesek. Pristojbina znaša (od 18.000 Din.) 135 Din.

3. Vknjiži se užitek za brata izročevalčevega. Užitek je dosmrten; letna vrednost 3000 Din.

Pristojbino je odmeriti od 10 letnega zneska, to je od 30.000 Din. ter znaša 225 Din.

4. Vknjiži se užitek za brata izročevalčevega in za njegovo ženo. Oba imata užitek do svoje smrti. Letna vrednost za oba skupaj 4000 Din.

Pristojbino je odmeriti od 15 letnega zneska, torej od 60.000 Din., $\frac{3}{4}$ % = 450 Din.

5. Vknjiži se služnostna pravica v letnem znesku 500 Din. Pravica je pogojena za vedno.

Pristojbino je odmeriti od 20 letnega zneska, torej 10.000 Din. ter znaša 75 Din.

6. Vknjiži se najemna pogodba, sklenjena samo za toliko časa, dokler ne sezida najemnik svoje lastne hiše. Najemnina znaša letno 4000 Din.

Pristojbino je odmeriti od triletnega zneska, torej od 12.000 Din., $\frac{3}{4}$ % = 90 Din.

7. Vknjiži se izbris nekega užitka ali izbris neke terjatve.

Vknjižba je pristojbine prosta.

8. Če vknjižena terjatev 10.000 D. se vknjiži naknadno (ali pa obenem) še na neko drugo zemljišče istega posestnika.

Vknjižba je pristojbine prosta.

9. Če vknjižena terjatev 20.000 Din. se pri enem zemljišču izbriše,

pa se prenese na neko drugo zemljišče istega posestnika.

Vknjižba je pristojbine prosta.

10. Vknjižba užitka za izročevalca na izročnem posestvu.

Vknjižba je pristojbine prosta.

11. Vknjižba dosmrtnega stanovanja na prodanem posestvu za prodajalca.

Vknjižba je pristojbine prosta.

12. Vknjižba ostanka na kupnini za prodajalca. Če se vknjiži terjatev na prodanem posestvu, je vknjižba pristojbine prosta. Če se vknjiži pa na kakem drugem posestvu kupovalčevem, je plačati pristojbino.

Dr. Ciril Pfeifer:

Javne most. tehtnice.

V informacijo lastnikom javnih mostnih tehtnic se naznanja:

Za uporabo javnih mostnih tehtnic se na predlog Trgovske in obrtniške zbornice uveljavljajo enotne pristojbine, ki so po sedanjih enotnih tarifih sledeče:

1. za drobnico itd. pod 50 kg K 2.—,
2. za tele nad 50 kg K 2.—,
3. za govejo živino ali konja K 4.—,
4. za razno blago do 300 kg K 3.—,
5. za razno blago od 300 do 1000 kg K 4.—,
6. za razno blago nad 1000 kg K 6.—,
7. za obložen dvovprežen voz K 6.—,
8. za obložen enovprežen voz K 4.—,
9. za vsak prazen voz K 2.—.

Tehtanje praznega voza, ki se je že tehtal v naloženem stanju, da se dožene teža naloženega blaga, je pristojbine prosto.

Zgornja tarifa velja kot maksimalna tarifa, dopustna pa je tudi tarifa z isto razpredeljenostjo, pa nižjimi postavkami.

Enotna tarifa se razmeram primerno od časa do časa regulira.

V svrhu odobritve tehničnih pristojbin je treba predložiti 5 izvodov tarife, od kojih mora biti eden kolokovan s kolkom 12 K, ostali s kolki po 2 K.

Narodno gospodarske zadeve.

Trgovina.

Za našo trgovsko mornarico. Minister prometa je zahteval kredit v znesku 10 milijonov dinarjev, ki naj bi bil dan kot posojilo paroplovni družbi »Dalmacija«. Ta svota bi služila v nakup velikih transatlantičnega parnika. Ministerstvo prometa bo odposlalo v Trst, kjer bi se moral nakupiti parnik, komisijo, ki bo imela nalogo, da nadzoruje izvršitev kupnoprodajne pogodbe.

Trgov. agencija v Bruxelles-u. Priviligirana trgovinska agencija kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev v Bruxelles-u je začela svoje delovanje. Nje pisarna se nahaja: Avenue des Arts, 24.—M. Zebich je šef te agencije.

Denarstvo.

Devizni promet zopet prost. Finančno ministristvo pripravlja naredbo, na podlagi katere se bo trgovina z devizami in valutami bankam zopet dovolila, ker se je dosedanja tozadevna uredba, po kateri so smele z devizami in valutami trgovati le nekatere banke, izkazala za nepraktično. Trgovino z devizami in valutami bo nadzorovala beograjska borza.

Carina.

Carine prost uvoz dinamo-motorjev, elektromotorjev itd. Po odloku C. br. 61.602 so elektromotorji, dinamostroji iz tarifne številke 842 uvozne tarife prosti od uvozne carine, če jih uvozijo industriji, obrtniki itd. za lastno potrebo in če se pri carinjenju predloži tozadevno potrdilo trgovske zbornice, da so ti stroji zares za lastno potrebo dotičnega uvoznika. — Po pripombi k tarifi številki 642 pa so taki motorji in stroji prosti od carine samo, če se predloži potrdilo ministristva za trgovino in industrijo, da se taki predmeti ne izdelujejo v zemlji. Ker si ti dve določbi nasprotujeta in si niti uvozniki niti trgovske zbornice in carinski organi niso bili na jasnem, ali je za carine prosti uvoz zadostno potrdilo trgovske zbornice ali pa se mora predložiti razven tega še potrdilo ministristva za trgovino in industrijo v Beogradu, je na intervencijo trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani generalna direkcija carin dala ca-

rinarnicam sledeča navodila in pojasnila: Odlok Ekonomsko-finančnega komiteja C. br. 61.602 od 22. septembra l. 1920, ki je po členu 130 ustave uzakonjen, ostane neodvisen od spremenjane in dopolnjene splošne carinske tarife v polni veljavnosti. Zaradi tega zadostuje, da uvozniki, ki so označeni v točki 1. omenjenega odloka (industriji, obrtniki, kmetovalci itd.) pri uvozu dinamostrojov, elektromotorjev itd. predlože samo potrdilo trgovske zbornice, odnosno kmetijske podružnice, in se jim morajo stroji na temelju tega potrdila na carinarnici odpraviti prosto od carine. To ugodnost uživajo tudi samoupravna telesa (občine, okrajci itd.). Potrdilo ministristva za trgovino in industrijo, da se taki stroji in motorji ne izdelujejo v državi, morajo v svrhu oprostitve od carine predložiti oni uvozniki, ki niso industrijanci, obrtniki ali kmetovalci, torej vsi oni, katerim trgovske zbornice v zmislu odloka C. br. 61.602/20 ne smejo izdati v tem odloku predpisanega potrdila (n. pr. trgovci itd.).

Promet.

Zavarovanje blaga na železnicah. — Ministristvo prometa je pričelo te dni razpravljati o načrtu za dogovor, koji se bo sklenil z domačimi zavarovalnimi družbami, o zavarovanju blaga in prtljage na železnicah. V tem dogovoru je predvideno, da bodo plačala zavarovalna društva v primerih, da se prtljaga izgubi, zavarovalnino brez vsakih procedur.

Automobilski promet Knin—Sinj. Z dne 20. p. m. se je uvedla avtomobilska pošta in osebna zveza med Kninom, Vzlkom in Sinjem. Zveza se vrši dvakrat v tednu. Avtomobil odhaja iz Knina vsak ponedeljek in četrtek opoldne, to je po prihodu vlaka iz Splita in Sibenika a pride v Sinj ob 16. uri. Iz Sinja se vrača vsak torek in petek ob 14.30, to je po prihodu vlaka iz Splita, ter pride v Knin ob 18.30.

Promet s Čehoslovaško. Da bi se vzpostavil direktni in brzjavni promet s Čehoslovaško, je bila določena konferenca, pri kateri bi morali prisostvovati jugoslovanski in čehoslovaški delegati. Konferenca bi se imela vršiti že 6. t. m. v Piščanih na Čehoslovaškem. Zveza bi morala pasirati Čehoslovaško. V zadnjem momentu se je odpovedalo konferenco ter jo odložilo do prihodnjega meseca. Definitiven dan sestanka ni še določen. Razume se, da se bo moralo o tem načrtu paktirati tudi z Madžari. — Zbog tega bo ta konferenca imela le preliminarne značaj.

Naznanila trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

Tarifa za carinsko-posredniška opravila. Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani opozarja v zmislu člena VI pravilnika o carinskih posrednikih, Službene Novine št. 169 ex 1921, da je generalna direkcija carin v Beogradu odobrila od zbornice predlagano tarifo za carinsko-posredniška opravila. Od slej veljavna tarifa ima naslednje postavke: **Uvozno carinjenje.** 1. a) Za 1 ali 2 tovoraka enostavnega blaga do 100 kilogramov nečiste teže Din. 7.50; b) za 1 ali 2 tovoraka nad 100 kg nečiste teže Din. 10.— 2. a) Za 3 in več tovorakov enostavnega blaga kakor pod 1a/a Din. 4.—; b) Za 3 in več tovorakov enostavnega blaga kakor pod 1b/a Din. 6.—; 3. a) Za en tovorek blaga do 2 tar. postavk Din. 10.—; b) Za vsako daljno tarifno postavko več Din. 2.—; 4. Za 1 vagon (5—15.000 kg) enostavnega blaga v razsutem stanju, vrečah, sodih itd.: a) Pri carinjenju v vagonu samem Din. 50.—; b) V primeru razložitve in delnega tehtanja Din. 70.—; c) V primeru popolne razložitve in popolnega tehtanja Din. 90.— 5. V primeru dospetja na enkrat več vagonov na eno in isto stranko 20 % popusta od cen pod točko šte. 4. 6. Za zbirne cele vagone naložene z blagom do 2 tarifnih postavk: a) V primeru delne razložitve in delnega tehtanja Din. 90.—; b) V primeru popolne razložitve in popolnega tehtanja Din. 120.—; 7. Za zbirne vagone naložene z blagom 3 in več tarifnih postavk veljajo cene tar. št. 1—3. 8. Sestava prošelj za prenose, čezurno carinjenje za spremembe dispozicij itd. Din. 3.—; 9. Statistika a) za eno vrsto blaga Din. 0.50; b) za vsako daljno vr-

sto blaga Din. 0.20; 10. Koleki, tiskovine po predpisu. 11. Odpiranje, zapiranje, poprava zabojev, sodov itd. po fak-tično uporabljenem času in delavcih. **B. Izvozno carinjenje.** 12. a) Za cele vagone enostavnega blaga Din. 50.—; b) Za drugo kakor pri uvozu tar. št. 1 do 11 lesa Din. 25.—; c) **Prevozno carinjenje.** 13. Za 1 do 2 tovoraka Din. 5.—; 13. Za 3 in več tovorakov Din. 3.—; 15. Za cele vagone Din. 50.—; 16. Sestava prevozne popratnice Din. 15.—; 17. Ostala manipulacija kakor pri uvoznem carinjenju. **Pripomba:** V primerih, ako se za tarifiranje po carinski tarifi zahteva posebna strokovna vednost, potem, ako se mora v svrhu carinjenja blago analizirati, ali ako je treba za do-sego uporabe odnosno nižje tarifne po-stavke doseči posebno dovolilo in uve-renja se spredaj navednim tarifnim cenam priračunajo še sledeči odstotki in sicer: a) Pri uvoznem carinjenju ke-mikalij, zdravil, barv itd. iz IV. d. car. tar. 20 %; b) pač pa stranka plača takso za analize; c) pri manufakturnem blagu 100 %; d) pri galanteriji, igračah, i. p. predmetih, kojih uvrščanje v tarifo zahteva posebno vednost 40 %; e) carinje-nje ob nedeljah, praznikih in izven uradnega časa po dogovoru.

Trgovski register.

I. Vpisale so se nastopne firme: V Celju Josip Stojan, stavbno podjetje. Za kresijo št. 18. V Dolnjem Logatcu Frane Maček, trgovina z deželnimi pridelki. V Ljubljani Fr. Kham, trgovina s specerij-skim in delikatesnim blagom. Miklošičeva cesta št. 8. V Ljubljani Andrej Sever, trgovina z usnjem, čevlji in čev-ljarskimi potrebščinami. Prešernova uli-ca št. 9. V Mali vasi Anton Cimperman, trgovina z lesom. V Mariboru Tihomir S. Milošević, carinski posrednik, spedi-ter, Koroščeva ulica št. 7. V Mariboru Josip Mlaker, trgovina z ribami v kon-servah, svežim sadjem in zelenjavo v konzervah, z vinom v sodčkih, z lesom in internitno opeko. Grajska ulica št.3. V Novi vasi Fr. Rupert, trgovina z me-šanim blagom. V Novi vasi pri Rakeku Ivan Usenik, lesna trgovina. V Podlogu pri Velikih Laščah Fedor Fedorovič Jefimov, trgovina z lesom. V Robu A. Peterlin ml., naslednik, trgovina z me-šanim blagom. V Slovenjgradcu Janko Klun, trgovina z mešanim blagom. V Velenju Ivan Skasa, umetni mlin in ža-ga. — II. Vpisale so se izpremembe in dodatki pri nastopnih firmah. V Gor-njem gradu Podbreznik in drugovi. Kot družabnika sta vstopila Albert Cigoj, mašinist v Gornjem gradu, in Ivan Veb-le, lesni trgovec in posestnik v Zagreb-u, izstopila pa sta družbenika Franc šarb in Alojzij Mikuš. V Ptuj Frane Mülleret, veletrgovina z živo in zaklano živino; izbrisal se je vsled smrti druž-benik Franc Mülleret st. Sedanjí samo-imetnik Franc Mülleret ml. svojeručno podpisuje besedilo firme. V Rogatcu Em. Supanc. S prokuro je poverjena imetnikova soproga Milka Supanc.

Dobava, prodaja.

Dobava parnega kotla. V intendan-skem slagalistu v Ljubljani (Moste) se bo sklenila dne 28. aprila t. l. ob 10. uri dopoldne direktna pogodba za dobavo parnega kotla za električno centralo. Istočasno se bo prodal stari parni kotel. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani intere-sentom na vpogled.

Razno.

Uradne ure na kr. glavni carinarnici. Glavna carinarnica l. reda nam poroča, da so od 18. aprila t. l. do nadaljnjega uradne ure za stranke od 8. do 12. in od 15. do 18. ure. Ob nedeljah in kato-liških praznikih je carinarna za stranke zaprta.

»Oceanica« vstopi v »Jadransko par-plov.« Parobrodarsko društvo »Oceanica« vstopi v nedavno osnovano društvo »Jadranska parobrodarska plovdba«. S tem pridobi to društvo tri nove parni-ke, in sicer: »Vilis«, »Maria B« ter »Maj-dan« in motorno jadrenico »Renec«.

Zgraditev radio-telegrafa. Nemška tvrdka Siemens-Halske je stavila naši vladi ponudbo, da zgradi na račun nem-ške vojne odškodnine radio postajo, ki bi, kakor čujemo, v prvi vrsti sprejema-la borzna poročila.

Tovarna lesenih žeblicev
„ZORA“ d. z. o. z.
Črnomelj

nudi najboljše **lesene žeblice** za čevljarje.

Izdelani so po najnovejšem Amerikanskem načinu ter so neprekosljive vrednosti.

Veletrgovina
A. Šarabon
 v Ljubljani
 priporoča
špecerijsko blago
 raznovrstno žganje
 moko
 in deželne pridelke
 raznovrstno rudninsko
 vodo,
 Lastna pražarna za kavo
 in mlin za dišave
 z električnim obratom.
 Ceniki na razpolago.

„Promet“ Vse tehnične potrebščine iz gumija, asbesta, pamula, in kovine. Potrebščine za strojni obrat, tehnične kemikalije, stroje i. t. d.

Pridatke za Nat. Reg. blagajne

kontrolne trakove, šekovne zvitke, barvo itd. **dobavlja** ANTON RAVHEKAR, Ljubljana, Pred Jkoffjo 20. Glavna zal. pridakov NRK.

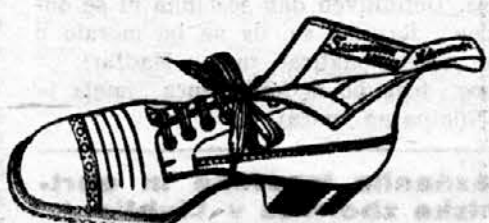
VELETRGOVINA
Gregorc & Verlič
 Ljubljana
 priporoča
 špecerijsko, kolonialno blago in vsakovrstno žganje.
Zahtevajte cenike!

Mednarodni transporti
Antonio Biancheri & Comp., Postojna
 Centrala: Ponteba.
 Podružnica: Postojna (Poštni predal 17). Villach (Poštni predal 51)
 Agentura: Prestranek, Trbiž, Arnoldstein.
 Oprema vsake vrste blaga.
 Specijalna odprema živil, žive in zaklane živine v kateri koli kraj.
 Vsa naročila za Jugoslavijo sprejema medn. trg. sped. in sklad. d. d. »Orient«, podružnica Ljubljana, Sodna ulica šte. 3.

Ustanovljeno leto 1896

Pozor! Ne zamudite prilike
 ter si nabavite obutev, katero Vam nudi v veliki izbiri po še starih ugodnih nizkih cenah, dokler zaloge ne poide

Ant. Krisper
 Ljubljana, Mestni trg 26
 Istotam se sprejme
šteparica
 zgornjih delov.

Manufakturna trgovina
 na drobno in debelo

J. KOSTEVC

Ljubljana, Sv. Petra c. 4

priporoča veliko zalogo manufakturnega blaga po znižanih cenah

preproge
srbske domače
ročne industrije

po ugodni ceni. V zalogi so še velikosti 45-45, 43/110, 64/136, 67/194, 102/158, 134/134, 136/204, 170/246, 210/274, 235/300, 272/304.

Trgovska banka, d. d., Ljubljana

Poziv k subskripciji novih delnic

Izredni občni zbor Trgovske banke, d. d., Ljubljana, je sklenil dne 25. marca zvišati delniško glavnico

od K 10,000.000— na K 30,000.000—

z izdajo

50.000 novih delnic á K 400— nom. v skupnem znesku K 20,000.000—

pod sledečimi pogoji:

1. Dosedanji delničarji imajo pravico prevzeti na podlagi vsake stare delnice eno novo á K 400— nom. po K 480—, več 5% obresti od nom. K 400— od dne 1. februarja 1922. do dne plačila.
2. Vsi oni subskribenti, ki so že pri prejšnji emisiji subskribirali in znesek vplačali, dobe nove delnice pod istimi pogoji, kakor pod točko 1.
3. Nedelnarji dobe delnice proti takojšnjemu plačilu po tečaju K 530—, več 5% obresti od nom. K 400— od dne 1. februarja 1922 do dne vplačila.
4. Nove delnice so deležne čistega dobička za leto 1922. in opremljene s kuponom za leto 1922.
5. Nove delnice se izročijo subskribentom tekom leta 1922.
6. Repartitijo delnic, določenih za nove delničarje, si pridržuje upravni svet po končanem subskripcijskem roku.
7. Subskripcija novih delnic, se vrši od dne 3. aprila do dne 3. maja 1922 in sicer:
 - a) pri Trgovski banki d. d., Ljubljana (začasni poslovalnici v Beethovnovi ulici št. 10) in njeni podružnici v Mariboru;
 - b) pri Kmetijski posojilnici Ljubljanske okolice, r. z. z. n. z., Ljubljana.
8. Ako bi se posameznim subskribentom ne moglo dodeliti polno število podpisanih delnic, se vplačani zneski pridržijo in se bode dodelitev manjkajočih delnic izvršila pri novi subskripciji.

V Ljubljani, dne 25. marca 1922.

Upravni svet
 Trgovske banke, d. d., Ljubljana.

Na drobno!

Na debelo!

Vse vrste usnja: boks, ševro, črni in barvani, prodaja trgovina usnja

J. MARCHIOTTI, LJUBLJANA

Sv. Petra cesta šte. 30.

Jadranska banka — Beograd

Delniška glavnica: Din 30,000.000—. Rezerve: Din 15,000.000—.

Podružnice:

Celje, Cavtat, Dubrovnik, Ercegnovi, Jelsa, Korčula, Kotor, Kranj, Ljubljana, Maribor, Metković, Sarajevo, Split, Šibenik, Zagreb.

Naslov za brzojave: **Jadranska.**

Afilirani zavod:

FRANK SAKSER STATE BANK

82 Cortland Street

New York City.

OFICIJELNI ŠPEDITERJI „LJUBLJANSKEGA VELIKEGA SEMNJA“

Ljubljana, Maribor, Beograd, Zagreb, Rakek, Trst, Wien.
 Raznovrstne spedicije.

BALKAN

d. d. za mednarodne Transporte.

Reekspedicije. - Preselitve s pohištvenimi vozovi. - Zaccarnanja, carinska agentura.